

Non-trivial pursuit

De crisis van het vrijemarktkapitalisme?

Beantwoord de volgende vragen en kom zelf tot een conclusie:

I. Principiële vragen:

- De overheid richt een bedrijf op en geeft er allerlei privileges aan.
Is dit in overeenstemming met het beginsel van het vrije marktkapitalisme?
Ja - Neen.
- De overheid monopoliseert de productie van een goed of dienst.
Is dit in overeenstemming met het beginsel van het vrije marktkapitalisme?
Ja - Neen.
- De overheid organiseert een centrale bank.
Is dit in overeenstemming met het beginsel van het vrije marktkapitalisme?
Ja - Neen.
- De overheid monopoliseert de geldproductie voor haar centrale bank.
Is dit in overeenstemming met het beginsel van het vrije marktkapitalisme?
Ja - Neen.
- De geldproductie is een van overheidswege georganiseerd monopolie.
Is dit in overeenstemming met het beginsel van een socialistische economie?
Ja - Neen.

II. Theoretische vragen:

- Centrale banken beïnvloeden de kredietverlening door commerciële banken via hun rentebesluiten en door hun optreden als “bank der banken” en “lender of last resort”.
Waar - Niet waar.
- Renteverlagingen bij de centrale banken dienen normaliteer om de kredietverlening door commerciële banken te stimuleren.
Waar - Niet waar.
- De financiële crisis van 2008 begon als een crisis in de kredietsector, namelijk toen bleek dat de banken tegen te lage rente te veel kredieten hadden toegestaan.
Waar - Niet waar.
- De financiële crisis van 2008 volgde op een periode waarin de centrale banken (de Federal Reserve in de eerste plaats) een beleid van lage rentevoeten hadden gevolgd.
Waar - Niet waar.
- Lage rentevoeten zijn het voordeligst voor de grootste schuldenaars.
Waar - Niet waar.
- De grootste schuldenaars zijn de overheden.
Waar - Niet waar.
- Lage rentevoeten zijn het nadeligst voor spaarders.
Waar - Niet waar.
- Op een kapitalistische vrije markt komen investeringskredieten uit door spaarders ter beschikking gestelde middelen (met financiële instellingen als bemiddelaars).
Waar - Niet waar.

- Op een kapitalistische vrije markt worden de rentevoeten voor spaarders en investeerders bepaald door vraag en aanbod.
Waar - Niet waar.
- In een gemengde economie komen investeringskredieten hetzij uit door spaarders ter beschikking gestelde middelen hetzij uit geldschepping (monetaire expansie) door de centrale bank (met financiële instellingen als bemiddelaars).
Waar - Niet waar.
- In een gemengde economie worden de rentevoeten voor spaarders en investeerders bepaald door vraag en aanbod en door het monetaire en rentebeleid van de centrale bank.
Waar - Niet waar.
- Het monetaire en rentebeleid van de centrale bank beoogt vrijwel altijd de investeringen (kredietverlening) te stimuleren boven het niveau dat op de vrije markt bereikt zou worden.
Waar - Niet waar.
- Het monetaire en rentebeleid van de centrale bank leidt tot roekelozer kredietverlening dan op een vrije markt mogelijk is.
Waar - Niet waar.
- Roekeloos verleende kredieten dienen vooral ter financiering van economisch riskante of zelfs absurde ondernemingen of activiteiten die anders geen kredieten zouden krijgen.
Waar - Niet waar.
- Economisch riskante of absurde ondernemingen of activiteiten zijn meer en langer afhankelijk van goedkoop krediet dan economisch gezonde ondernemingen of activiteiten.
Waar - Niet waar.
- Monetaire stimulansen en kunstmatig goedkoop gemaakte kredieten wakkeren investeringen aan die een grotere kans van mislukken hebben.
Waar - Niet waar.
- Een verhoogde kans van het mislukken van investeringen betekent een verhoogde kans van een economische crisis.
Waar - Niet waar.
- Het monetaire en rentebeleid van de centrale bank is vrijwel altijd een verkapte subsidie voor economisch onverantwoorde ondernemingen en activiteiten.
Waar - Niet waar.
- Een verkapte subsidie voor economisch onverantwoorde activiteiten is een verkapte belasting van economisch verantwoorde activiteiten.
Waar - Niet waar.

III. Conclusie

- De financiële crisis van 2008 is de crisis van de gemengde economie, in het bijzonder van de toepassing van socialistische beginselen bij de geldproductie en de prijszetting van de kredietverlening.
Waar - Niet waar.

IV. Ideeëngeschiedenis

De volgende lijst is een citaat uit het Communistisch Manifest (1848) van Marx en Engels. Hij somt maatregelen op die socialisten zouden kunnen nemen, zodra ze aan de macht zijn, om een kapitalistische samenleving om te vormen in een socialistische maatschappij.

Hoe zijn de volgende punten in de huidige, naar men beweert “kapitalistische” maatschappij gerealiseerd?

1 staat voor “Vrijwel geheel”; 0.5 voor “Gedeeltelijk”, en 0 voor “Helemaal niet”. (Zie de toelichting onderaan.)

- *Onteigening van het grondeigendom en aanwending van de grondrente tot staatsuitgaven.* *1 – 0.5 – 0*
- *Zware progressieve belasting.* *1 – 0.5 – 0*
- *Afschaffing van het erfrecht.* *1 – 0.5 – 0*
- *Confiscatie van het eigendom van alle emigranten en rebellen.* *1 – 0.5 – 0*
- *Centralisatie van het krediet in handen van de staat door een nationale bank met staatskapitaal en uitsluitend monopolie.* *1 – 0.5 – 0*
- *Centralisatie van het transportwezen in handen van de staat.* *1 – 0.5 – 0*
- *Vermeerdering van de nationale fabrieken, van de productiemiddelen, ontginning en verbetering van de landerijen naar een gemeenschappelijk plan.* *1 – 0.5 – 0*
- *Gelijke arbeidsplicht voor allen, oprichting van industriële legers, vooral voor de landbouw.* *1 – 0.5 – 0*
- *Vereniging van landbouw- en industriebedrijf, aansturen op de geleidelijke opheffing van het onderscheid tussen stad en land.* *1 – 0.5 – 0*
- *Openbare en kosteloze opvoeding van alle kinderen. Afschaffing van de kinderarbeid in fabrieken in zijn huidige vorm. Verbinding van de opvoeding met de materiële productie enz* *1 – 0.5 – 0*

Waar situeert de huidige maatschappij zich volgens u op deze marxistische schaal tussen maximaal socialisme (10) en maximaal kapitalisme (0)?

(Noteer dat een belasting een vorm van onteigening is: een recht wordt weggenomen of ontwaard. Grond- en successiebelastingen impliceren derhalve een gedeeltelijke afschaffing van het grondeigendom, respectievelijk het erfrecht. Het transportwezen omvat ook wegenbouw, spoorwegaanleg, bouw van [lucht]havens, e.d. Vermeerdering van de productiemiddelen verwijst naar subsidiëring van investeringskredieten, dus naar een politiek van goedkoop krediet. “Volgens een gemeenschappelijk plan” verwijst naar overheidsregulering in het algemeen. “Oprichting van industriële legers” verwijst naar de registratie en vergoeding van alle werkbekwame mensen, ongeacht of zij actief zijn of niet. “Vereniging van landbouw- en industriebedrijf” verwijst naar subsidiëring van de industrialisatie van de landbouw.)